



Každé dva týždne bezplatne na Vašom stole e-mailom alebo poštou.

25 rokov od vzniku Charty základných práv a slobôd

17. apríla 1982 bola uzákonená kanadská Charta základných práv a slobôd ako súčasť novej verzie ústavy, podľa ktorej sa Kanada stala definitívne a úplne ústavne nezávislou krajinou od Veľkej Británie. Federálna vláda Kanady sa snažila o takzvanú repatriáciu kanadskej ústavy už od 60. rokov minulého storočia. Skutočnosť, že sa charta stala súčasťou ústavy, viedla k reálnemu zvýšeniu právomocí súdu v rámci kanadského ústavného usporiadania. 15. článok charty, ktorý sa stal modelom aj pre ďalšie krajiny, hovorí o rovnoprávnosti aj na základe rasového, národného alebo etnického pôvodu, farby pleti, náboženstva, pohlavia, veku či postihnutia. Článok akoby do dôsledkov ovplyvnil rozhodovací proces premiéra Québecu Jeana Charesta, ktorý pred týždňom predstavil novú vládu. Z 18 ministerských postov je polovica obsadená ženami, polovica mužmi. Po prvýkrát tak zasadne vláda s vyváženým počtom mužov a žien. Navyše na zozname québeckej vlády figuruje taktiež prvá černoška vo funkcii ministerky (rodičia sú pôvodom zo súostrovia Antily). www.justice.gc.ca www.gouv.qc.ca

Kanadské firmy majú úspech v ekológii

Kanadským podnikom sa čím ďalej tým viac vyplácajú investície do výskumu a vývoja technológií a výrobkov šetrných k životnému prostrediu. Úspešný kanadský výrobca potravinárskych obalov a papierových výrobkov Cascades uviedol v marci na trh unikátny polystyrénový materiál BIOXO, ktorý sa po troch rokoch sám rozkladá. Québecká firma totiž do polystyrénu pridáva patentovaný výrobok spoločnosti EPI Environmental Technologies z Vancouveru nazvaný TDPA, „úplne rozložiteľné plastové prísady“. Ten umožňuje rýchly rozpad obalu na jemný prach pôsobením kyslíka a tlaku. Odpad potom na skládke zaberá menej miesta. Bežný polystyrén sa totiž rozpadá niekoľko stoviek rokov. V súčasnosti ešte prebieha výskum na univerzite v talianskej Pise, ktorý má ukázať, či sa tento jemný prach s pomocou mikroorganizmov, ktoré sú prítomné na skládke bude ďalej rozkladať. Spoločnosť Cascades založená v roku 1964 sa viac ako 40 rokov venuje vývoju produktov šetrnejších k životnému prostrediu. V roku 1988 napríklad ako prvá uviedla na trh polystyrén bez freónov. www.cascades.com www.epi-global.com

Náučný chodník: Provinčný park Algonquin

Provinčný park Algonquin sa rozkladá na 7 725 km² v južnom Ontáriu medzi Torontom a Sudbury. Na jeho území sa nachádza 1 500 jazier a riek, takže sem smeruje veľa milovníkov kanoistiky a rybárstva. Rodiny s deťmi a ďalší návštevníci sa tiež snažia uvidieť zvieratá, ktorých tu žijú stovky druhov. S troškou šťastia tak môžete stretnúť losa, medveďa baribala, bobra a výnimočne aj vlka. Miestni sprievodcovia dokonca organizujú súťaž nazvanú Vlčie vytie. Na miesta, kde sa zdržiavajú mladí vlci, privedú v auguste a v septembri prihlásených a vopred poučených návštevníkov. Tí sa potom snažia napodobniť vytie vlkov a ak majú trochu šťastia, vlci im odpovedajú. Park je otvorený po celý rok, ale niektoré služby sú v ponuke pre návštevníkov iba od mája do októbra. V zime sa algonquinský park mení na raj pre bežkárov. www.algonquinpark.on.ca

Kultúrne podujatia

• Grand Prix tohtoročného festivalu Hory a mesto (12. - 15. apríla) udelila porota kanadskému filmu Azi(a)mut (2006, Olivier Higgins a Mélanie Carrier) za profesionálny prístup k filmovaniu v náročných podmienkach Tibetu. Film je príbehom québeckej dvojice, ktorá bicykluje 8 000 km z Mongolska cez Čínu, Tibet a Nepál do Indie a ich pút' ich privádza k reflexii o zmysle života a cesty. www.horyamesto.sk

• 20. apríla mal v novostavbe Slovenského národného divadla celosvetovú premiéru balet Warhol. Na príprave tohto tanečného divadla sa podieľali i dvaja kanadskí umelci. Autorom scény je Richard Dulude (pracuje pre Cirque du Soleil ako kreatívny riaditeľ) a videá Michael Slobodian (profesionálny fotograf, spolupracuje s tanečnými skupinami v Kanade a v zahraničí). Choreograficky a režijne predstavenie pripravil Mário Radačovský (od októbra 2006 riaditeľ baletu SND, predtým pôsobil v Kanade ako hlavný sólista súboru Grand Ballets Canadiens v Montreali). www.snd.sk

• Kultúrnou udalosťou roka 2007 v živote slovenskej a českej komunity v Kanade bude koncert Miroslava Žbirku s názvom The best of 93-03. Koncert sa uskutoční 28. júna v Toronte. www.canada.sk/meky

Hudobná kapela autorickshaw

Medzi dvadsať najlepších kapiel v európskom rebríčku svetovej hudby se dostala kanadská skupina autorickshaw. Alternatívna

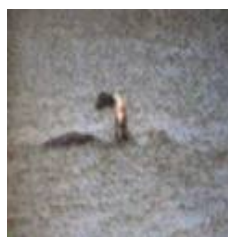


hudobná kapela kombinuje tradičnú indickú hudbu so súčasnými prvkami (napríklad džez a funk). Názov kapely (motorová rikša) zasa dáva dohromady starší typ tradičného ázijského dopravného prostriedku s motorom. Autorickshaw bola v roku 2004 (iba rok po založení) nominovaná na Juno Award

a po turné v Indii a rade vystúpení v Severnej Amerike sa kapela chystá v lete vyraziť do Európy. Ich tretie a najúspešnejšie CD sa volá So The Journey Goes. www.autorickshaw.ca

Viete, že...

aj Kanada má svoje lochneské príšery? V slnečnej oblasti údolia Okanagan v južnej časti Britskej Kolumbie sa nachádza jazero s rovnakým názvom. Ideálne miesto na opaľovanie, kúpanie a



plachtenie, keby vo vodách jazera nečíhala legendami opradená príšera Ogoogo. Pôvodní obyvatelia ju nazývajú hadom naitaka. Ľudia ju pravidelne vídajú už od roku 1872 a nedávno vypísala skupinka tamajších obchodníkov odmenu dva milióny dolárov za dôkaz, že Ogoogo existuje. Príšera sa neubrnila popularite a objavila sa už aj v niekoľkých televíznych

programoch (Unsolved Mysteries, Inside Edition). Provincia Québec nezostala pozadu a pýši sa takzvanou americkou lochneskou Champ, ktorá sa nachádza v jazere Champlain na hraniciach Kanady a Spojených štátov. Champ údajne pripomína plesiosaúra a je rovnako populárny ako Ogoogo z jazera Okanagan – jeho fotografia sa v roku 1981 objavila dokonca v časopise Time.



KVÍZ O KANADE

Kto bola prvá žena vo funkcii premiérky a v ktorom roku nastúpila do funkcie? (Odpoveď a novú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.) Odpoveď z minulého čísla: Mestom, ktoré bolo vybudované na suchej prérii bez jediného stromu a každý strom musel byť vypestovaný človekom, je Regina.